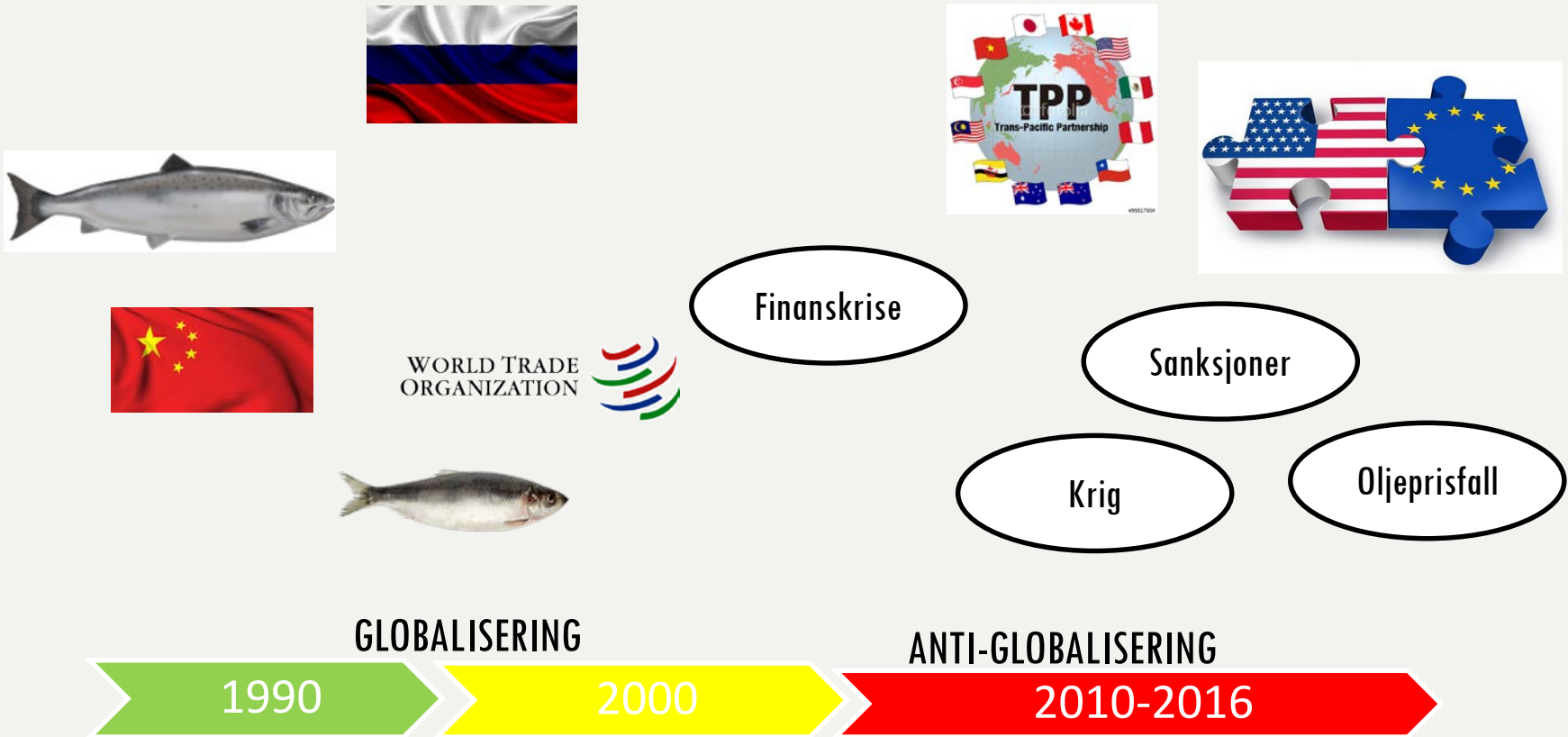

MARKEDSTILGANG OG TOLLBARRIERER TIL BESVÆR

BJØRN TORE NYSTRAND | Forsker | 8.6.2016
Midt-Norsk Fiskerikonferanse 7.-8. juni 2016

MARKEDSADGANG

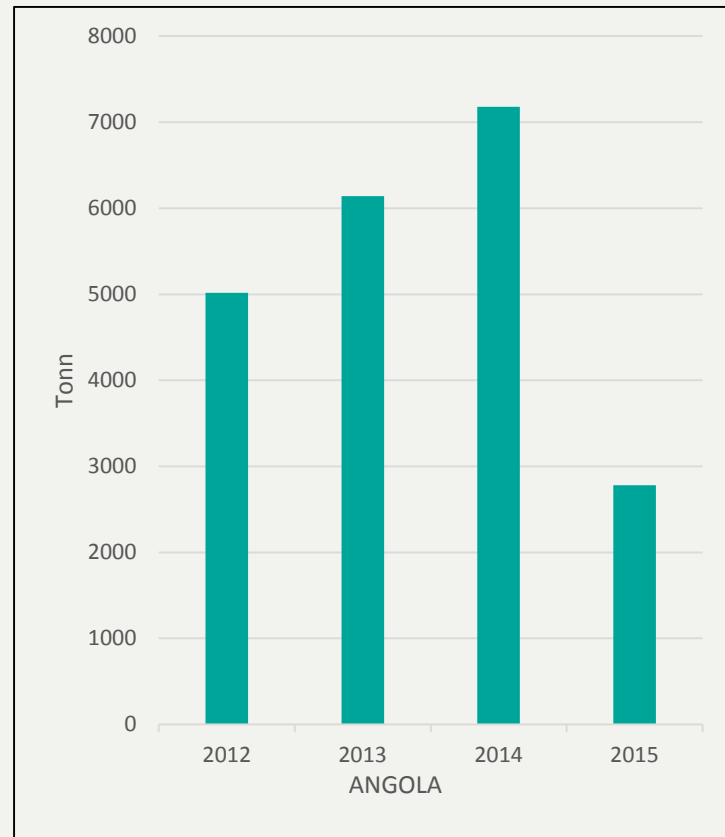
SJØMAT – STATUS MARKEDSADGANG

- Tradisjonelle tollhindringer
- Veterinære / tekniske hindringer
- Politiske sanksjoner
- Manglende frihandelsavtaler

VETERINÆRE / TEKNISKE HINDRINGER

- Kina / Russland: særskilt prøvetaking for listeria
- Eurasiske union: inspeksjoner/ godkjenning
- Brasil: tilpasning til nasjonale bestemmelser
- Kongo: maks 35 % vanninnhold i klippfisk
- Nigeria: importkvoter, valutarestriksjoner
- Angola: valutarestriksjoner
- USA: fangstsertifikat /sporskrav ved import av atlantisk torsk

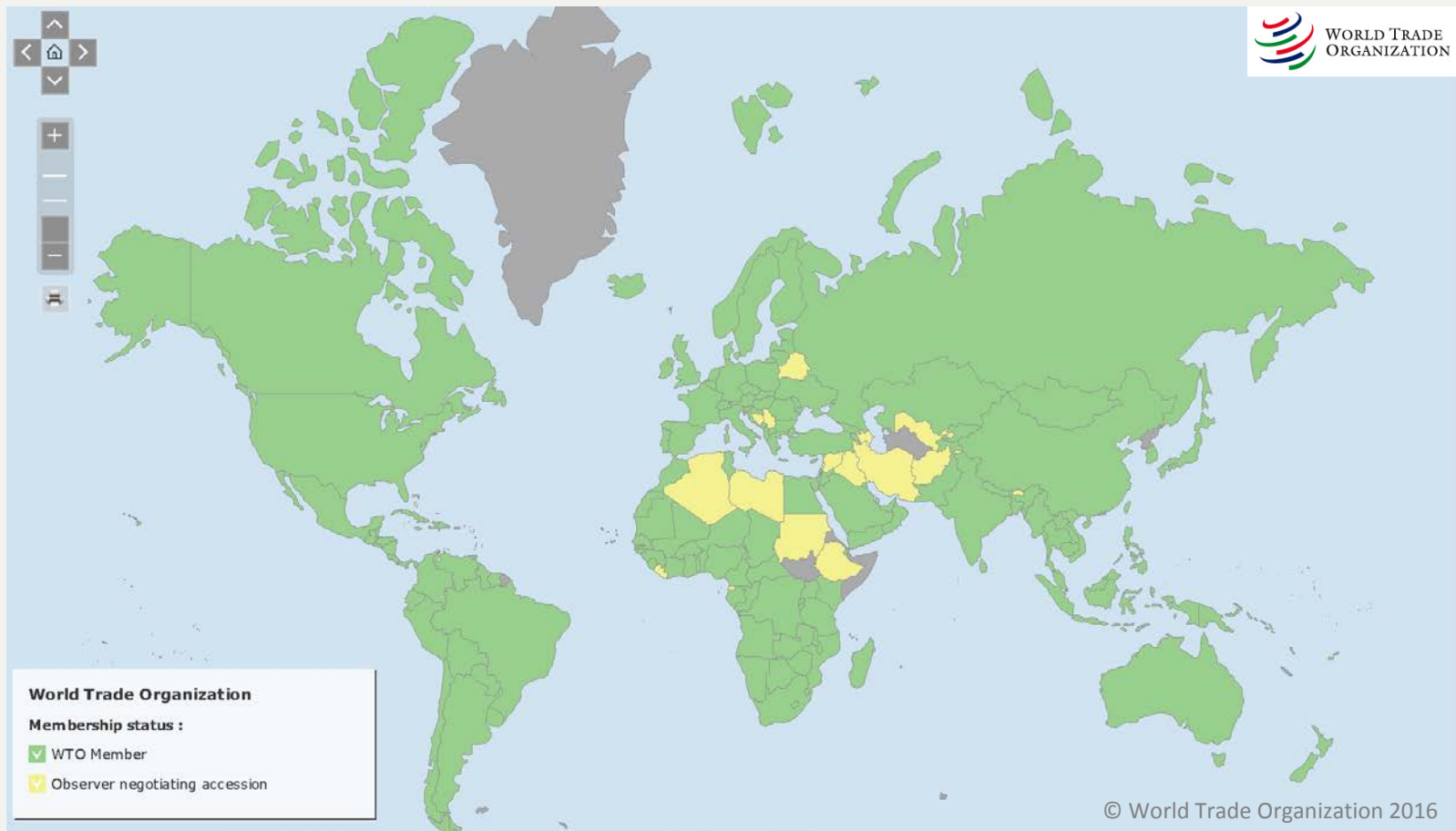

POLITISKE SANKSJONER

- Russland, 7.8.2014 -
- Kina, desember 2010 -

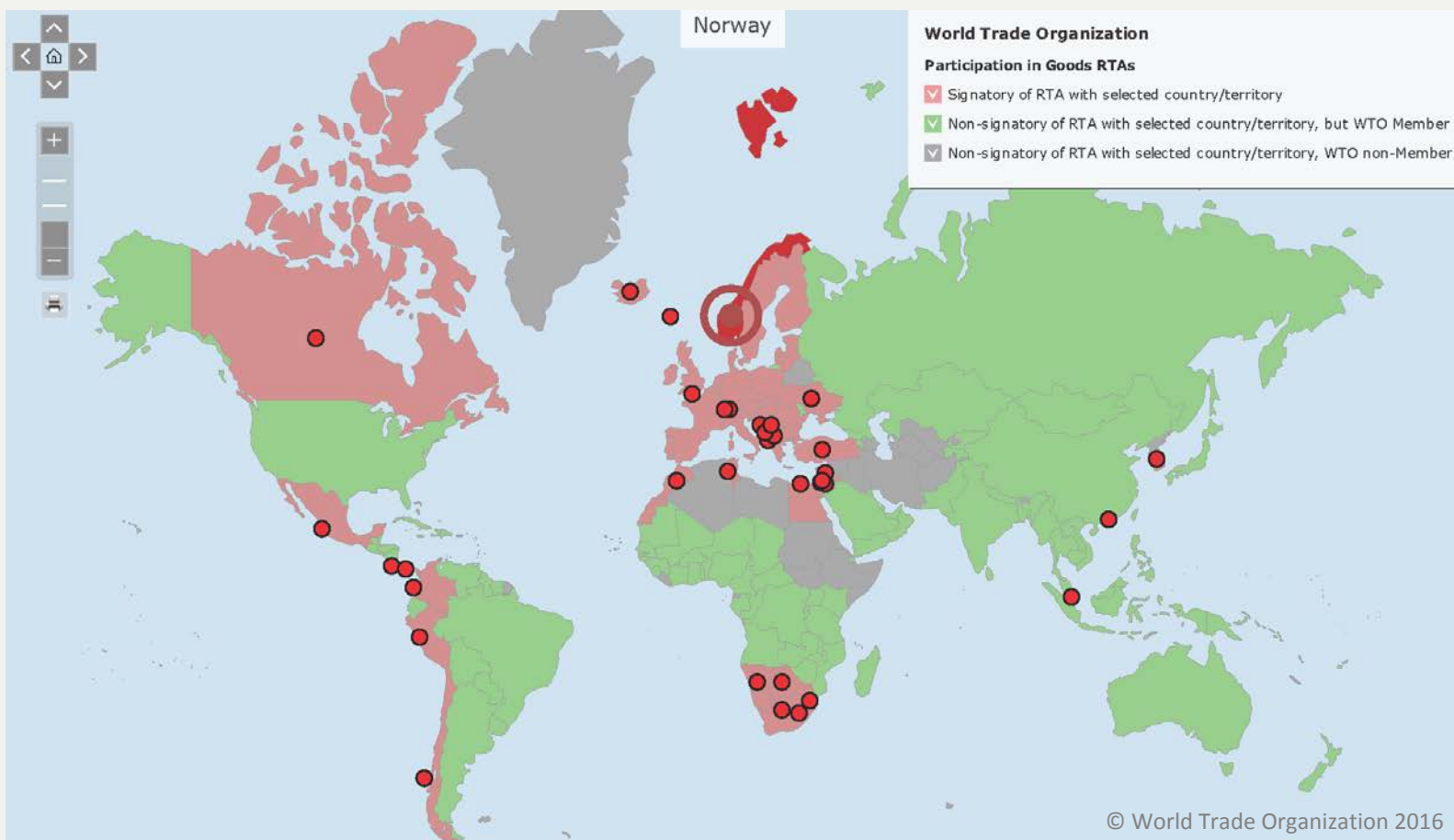

WTO: HOVEDPILAREN I DET INTERNASJONALE HANDELSSYSTEMET

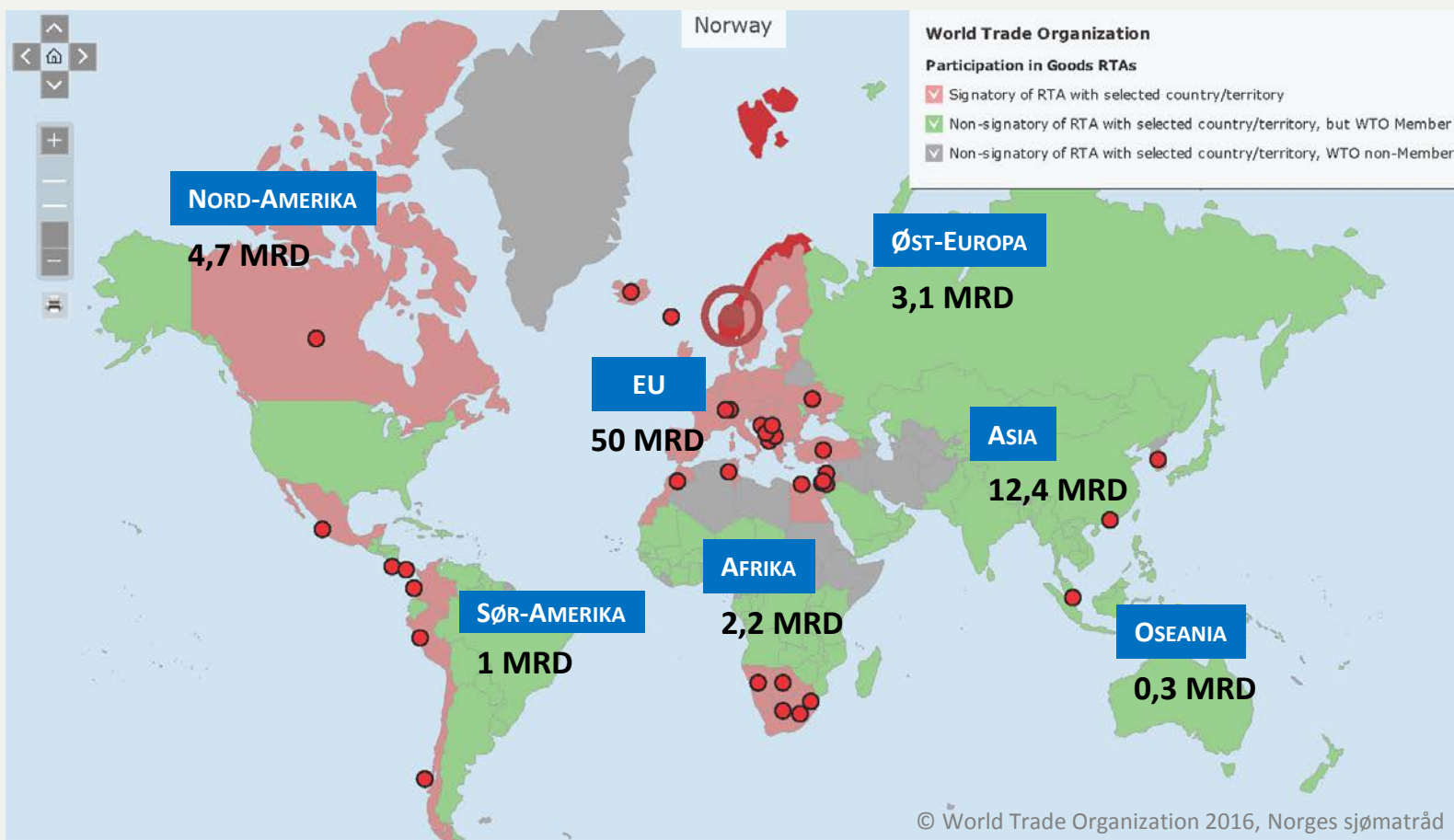

162 medlemsland per 30. november 2015

DELTAKELSE I REGIONALE HANDELSAVTALER

DELTAKELSE I REGIONALE HANDELSAVTALER

EU DET VIKTIGSTE MARKEDET, MEN...

- Bearbeida kvitfisk: 4 - 6 %
- Klippfisk torsk: 3,9 %
- Fersk/ fryst breiflabb, steinbit, lysing, flyndre, brosme: 4,5 %
- Fersk / fryst lange, lyr: 2 %

- Ferske produkt av sild: 15-18%
- Salta sild: 12%
- Bearbeida sild: 20%

- Ferske produkt av makrell: 18- 20%
- Fryst filet/ lapper: 3 – 7,5 %
- Røykt makrell: 14%
- Bearbeida makrell: 25%

- Røykt laks: 13 %

FORHANDLINGER MED EU OM UTVIDET MARKEDSADGANG FOR FISK

Innst. 354 S
(2015–2016)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Prop. 119 S (2015–2016)

Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EØS/ EFTA-statene og EU om en EØS-finansieringsordning 2014–2021, avtale med EU om en norsk finansieringsordning 2014–2021 og tilleggsprotokoll til frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk, alle av 3. mai 2016

Til Stortinget

I. Sammenheng

1.1 Innledning

Forhandlinger med EU om nye finansieringsordninger og utvidet markedsadgang for fisk og fiskeprodukter ble innledet i januar 2014. Forhandlingene ble sluttført 17. juli 2015 ved at partene paraferte:

a) Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning 2014–2021.

b) Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden 2014–2021, og

c) Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Kongeriket Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap om handel med fisk.

En teknisk endring som presiserer innholdet i artikkel 10 i Protokoll 38C ble foretatt i de paraferte avtalene gjennom en brevveksling 13. november 2015.

Endelige avtaler ble undertegnet 3. mai 2016. Siden programperioden for finansieringsordningene

2014–2021 gjelder fra 1. mai 2014 til 30. april 2021, er det ønskelig at avtalene trer i kraft så raskt som mulig.

Avtalene om de to finansieringsordningene nødvendiggjør bevilgningsvedtak. Det er derfor nødvendig med Stortingets samtykke til ratifikasjon i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Norske oversettelser av avtalene følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

1.2 Utgangspunkt for forhandlingene

1.2.1 Nye finansieringsordninger for perioden 2014–2021

Norge er etter regjeringens vurdering ikke formelt rettslig forpliktet til å videreføre finansieringsordningene etter utløpet 30. april 2014. Regjeringens grunnholdning er at Norge bør bidra til økonomisk og sosial utjevning i EØS fordi dette tjener norske interesser og bidrar til økt samarbeid med mottakerstatene.

For regjeringen har det vært avgjørende i forhandlingene at størrelsen på nye finansielle overføringer etter 30. april 2014 skulle være basert på en vurdering av hva som er et rimelig bidrag, og at dette måtte stå i forhold til EU's egen innsats overfor de samme mottakerstatene.

I tillegg til nivået på de nye finansielle bidragene har hovedspørsmål i forhandlingene vært hvor lang periode bidragene skal gjelde for, hvordan de skal fordeles mellom mottakerstatene og hva midlene skal brukes til.

Når det gjelder valg av sektorer og innsatsområder, har regjeringen ønsket å ta hensyn til felles europeiske mål og mottakerstatenes nasjonale målsettinger. Regjeringen har også lagt avgjørende vekt på å nå fram til løsninger som sikrer at vi kan ivareta bilaterale norske interesser gjennom målrettet bruk av

- Sluttforhandlet 3. mai 2016.
- Innstilling behandles i Stortinget i dag, 8. juni 2016.
- Ikke gjennomslag for økte kvoter for klippfisk og bearbeidet laks.
- Avtalen innebærer en omlegging av de tollfrie kvotene til mer bearbejdede produkter.
- Ikke mulig å nå det primære målet om permanente kvoter eller generelle tollettelser.
- Avtalen tilsvarer tollbesparelser på omtrent 200 millioner kroner.
- Avtalen gjelder fra 2014 til 2021

TRANS - PACIFIC PARTNERSHIP

Japan will eliminate import taxes on **92.6%** of U.S. fish and fish products exports **immediately**

Malaysia will eliminate import taxes on **100%** of U.S. fish and fish products exports **immediately**

New Zealand will eliminate import taxes on **100%** of U.S. fish and fish products exports **immediately**

Vietnam will eliminate import taxes on **100%** of U.S. fish and fish products exports **immediately**

© International Trade Administration

CANADA

UNITED STATES OF AMERICA

MEXICO

PERÚ

CHILE

JAPAN

VIETNAM

BRUNEI

SINGAPORE

MALAYSIA

AUSTRALIA

NEW ZEALAND

THE TRANSATLANTIC TRADE AND INVESTMENT PARTNERSHIP (TTIP)

THE TRANSATLANTIC TRADE AND INVESTMENT PARTNERSHIP (TTIP)

«En frihandelsavtale mellom EU og USA om sjømat og landbruksprodukter, vil gi norsk fiskerinæring, for å si det mildt, betydelige problemer. Den kan bli møtt av toll inn i sine to viktigste markeder, mens aktørene innenfor har tollfrihet. Skal fisken vår tollfritt inn, må vi antagelig godta å få tollfrie landbruksvarer i retur» (Tom Staavi, komm. VG, 2.3.2015).

TTIP OG NORGE

NUPI Norwegian Institute of International Affairs

Policy Brief
[12 / 2014]

TTIP – Economic Consequences and Possibilities for Third Countries: the Case of Norway¹

Per Botolf Maurseth, Hege Medin and Arne Melchior, Senior Research Fellows, Norwegian Institute of International Affairs (NUPI)

Summary

The possible realization of a Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) between the EU and the USA may have significant impacts, also for third countries. This policy brief analyses the economic consequences and possibilities for one third country – Norway – discussing both TTIP and a separate agreement on trade and investments between Norway and the USA.

trade flows are but one, limited, aspect of economic links between countries. This applies also to Norwegian-US economic relations: sales from affiliates are large, in many cases much larger, than cross-border trade. This holds true for goods and services alike, and in both directions – from the USA to Norway, and the converse.

Because of geographical distance and more limited trade inter-

NUPI Norsk Utenrikspolitisk Institutt

Transatlantisk frihandel og Norge

Norsk Utenrikspolitisk Institutt (NUPI) og NorStella, 11. august 2014.
Bidragsytere NUPI (Del 1): Stian Øby Johansen, Per Botolf Maurseth, Hege Medin, Arne Melchior, Ulf Sverdrup og Marcus Gjems Theie.
Bidragsytere NorStella (Del 2): Olav G. Hermansen og Terje Borge Olsen

Table 2. Reduction in Norwegian export due to trade deviation effects from TTIP (in USD 1000)

Export to	Export of					
	Animal products*	Chemicals	Transport equipment**	Fats (mainly for fodder)	Machines	Total
EU	49 444 (0.80)	1 423 (0.03)	1 206 (0.08)	841 (0.36)	102 (0.00)	53 752 (0.05)
USA	20 475 (7.06)	13 946 (2.34)	13 728 (12.54)	2 830 (6.06)	2 120 (0.32)	56 875 (0.86)
EU+USA	69 919 (1.09)	15 369 (0.32)	14 934 (0.91)	3 671 (1.30)	2 222 (0.05)	110 627 (0.10)

Note: Figures in parentheses indicate the percentage reduction in Norwegian export to the market in question. The calculations show the effects from elimination of tariffs and 50 % reductions in NTBs.

*mostly seafood ** including ships and oil rigs

THE COMPREHENSIVE ECONOMIC AND TRADE AGREEMENT (CETA)

- Toll på fiskevarer vil elimineres fullstendig -

- Eksportrestriksjoner/minstekrav til bearbeiding oppheves -

HVA VIL NORGE?

Meld. St. 29

(2014–2015)

Melding til Stortinget

Globalisering og handel

Muligheter og utfordringer for Norge i handelspolitikken

Meld. St. 10

(2015–2016)

Melding til Stortinget

En konkurransekraftig sjømatindustri

GLOBALISERING OG HANDEL

- Norge har i alle frihandelsforhandlinger målsetting å oppnå frihandel for fisk.
- Regjeringen vil gi økt prioritet til arbeidet for å sikre frihandel for sjømat til EU-markedet.
- Landbruksinteresser vil bli tillagt nødvendig vekt i forhandlinger, men vil ikke i seg selv være grunn til å hindre innledning av forhandlinger hvor landbruksinteresser kan forventes å bli berørt.

SJØMATINDUSTRIMELDINGEN

- Prioritere arbeidet for oppstart av forhandlinger med viktige handelspartnere som vi ennå ikke har avtaler med, samt vurdere mulighetene for å etablere frihandelsavtaler med regionale sammenslutninger.
- Fortsette det systematiske arbeidet for at sjømatnæringen skal ha fri markedsadgang til EU-markedet.
- I tilknytning til utredning av konsekvensene av en TTIP-avtale for Norge, særskilt vurdere konsekvenser for sjømatnæringen i EU og USA, samt alternativer for å sikre norsk sjømat i EU.

INTERESSEKONFLIKTER

- I Norge har sjømatnæringen vært offensiv og ønsker markedsadgang, mens landbruksnæringen har vært defensiv og ønsker beskyttelse.
- Spørsmålet om markedsadgang for sjømat har blitt stadig viktigere, i takt med at andre eksportinntekter blir relativt sett mindre viktige.
- Dersom Norge skal lykkes med å få frihandel for sjømat vil trolig økt markedsadgang for landbruksvarer bli et sentralt tema overfor flere av landene.

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN

Klippfiskberg - "Stortingets Jernbanekomite's besøk i Ålesund 9-9-1920

BJØRN TORE NYSTRAND

Møreforsking Ålesund

Forsker

DIR +47 70 11 16 27

MOB +47 958 73 039

@ bjorntore@mfaa.no